

Raport ze spotkania dyskusyjnego II etapu realizacji projektu Planu Zadań Ochronnych (PZO) Obszaru Natura 2000: OSO Dolina Górnej Narwi (PLB200007) i SOO Ostoja w Dolinie Górnej Narwi (PLH200010) w Narwi w dniu 22.08.2011 r.

Otwarcie spotkania przez Beatę Bezubik – Zastępcę Dyrektora RDOŚ w Białymstoku i Regionalnego Konserwatora Przyrody

Omówienie zasad przeprowadzenia ankiety nt. oceny przez przedstawicieli lokalnych społeczności funkcjonowania Obszarów Natura 2000 (prowadzonej przez Instytut Ochrony Środowiska w Warszawie) przez **dr Małgorzatę Falencką-Jabłońską (koordynatora PZO)** oraz rozdanie wszystkim zebrany kwestionariuszy ankiety z prośbą o ich anonimowe wypełnienie.

- 1. Prezentacja nt. Zakres i wyniki wykonanych prac w ramach II etapu nad Projektem PZO - dr Małgorzata Falencka–Jabłońska, Zakład Ekologii Lasu Instytutu Badawczego Leśnictwa - koordynator projektu.**
 - Podkreślenie przedmiotu ochrony i zwrócenie uwagi, że stwierdzone dodatkowo gatunki oraz siedliska (nie uwzględnione w SDF) zostaną uwzględnione w opisie tego Obszaru NATURA 2000.
- 2. Prezentacja nt. Projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnej Narwi. Etap II. Leśne siedliska przyrodnicze - dr inż. Janusz Czerepko, Kierownik Zakładu Ekologii Lasu Instytutu Badawczego Leśnictwa - ekspert.**
 - Określenie specyfiki siedlisk leśnych z uwzględnieniem danych z nadleśnictw i baz Lasów Państwowych. Jednocześnie autor zwrócił uwagę, że w trakcie przeprowadzonych badań terenowych nie potwierdzono występowania siedliska 91F0 – łągowych lasów dębowo-wiązowo-jesionowych (*Ficario-Ulmetum*) – wymienionego w SDF.
- 3. Prezentacja nt. Projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnej Narwi. Etap II. Nieleśne siedliska przyrodnicze.**

Część I – dr inż. Ewa Krasicka-Korczyńska Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy im. J.J. Śniadeckich w Bydgoszczy - **ekspert.**

- Podkreślenie konieczności zachowania siedlisk cennych przyrodniczo przy jednoczesnej gospodarce prowadzonej przez indywidualnych właścicieli gruntów. W swym wystąpieniu autorka przedstawiła programy rolno-środowiskowe, a także wysokość dopłat, które mogą otrzymać rolnicy dostosowując zasady prowadzonej gospodarki rolnej do wymogów ochrony środowiska przyrodniczego.

4. Prezentacja nt. Projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnej Narwi. Etap II. Nieleśne siedliska przyrodnicze. Część II - mgr inż. Monika Pietruczuk Instytut Biologii Ssaków, Białowieża - **ekspert.**

- Autorka opierając się na wynikach badań terenowych zwróciła uwagę, że w przypadku analizowanych siedlisk zmienność warunków pogodowych, a szczególnie opady i poziom wody, w znacznej mierze decydują o wielkości jego powierzchni w danym sezonie.

5. Prezentacja nt. Projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnej Narwi. Etap II. Ichtyofauna - mgr inż. Grzegorz Pul - Polski Związek Wędkarski, Oddział Białystok - **ekspert.**

- Autor ocenił, że przedmioty ochrony: koza, piskorz, różanka, minóg ukraiński oraz boleń i ich przetrwanie w znacznej mierze zależy od jakości wody, a także zagrożeń. Wśród tych ostatnich istotne jest zanieczyszczenie wód, eutrofizacja, regulowanie koryt rzecznych oraz modyfikowanie funkcjonowania wód.

6. Prezentacja nt. Projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja w Dolinie Górnej Narwi. Etap II. Ornitofauna - Sławomir Niedźwiecki, PTOB Białystok - **ekspert.**

- Autor zestawiając dane inwentaryzacji przeprowadzanych w 2007 i 2010 r. dla 35 gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony jednoznacznie wykazał, że czynniki (w tym wielkość opadów w danym sezonie) decydują o wahaniami liczebności poszczególnych gatunków ptaków na

omawianych terenach wodno-błotnych. Różnice między sezonem 2007 i 2010 w przypadku kilku gatunków były od kilku do ponad tysiąca osobników.

Wyrazem zainteresowania mieszkańców tworzonym projektem PZO była duża frekwencja, zarówno przedstawicieli jednostek administracji lokalnej, jak i indywidualnych właścicieli gruntów. W toku wielowątkowej dyskusji skoncentrowano się na następujących problemach:

- **Sławomir Niedźwiecki** (ekspert) w swej wypowiedzi jako bezpośrednie zagrożenie dla ornitofauny wymienił niedostosowanie regulacji poziomu wód przez zbiornik Siemianówka do stanu i poziomu ich w Dolinie Narwi. Najczęściej jak stwierdził, bywa tak, że gdy stan wód w Dolinie jest wysoki dodatkowo spuszczenie wód przez Siemianówkę powoduje podtopienia i zalania rozległych terenów. Natomiast jeśli poziom wód jest niski, również zbiornik Siemianówka „nie dostarcza” wody Dolinie.
- **Przedstawiciel Komitetu Ochrony Orłów** zadał pytanie: czy zespół ekspertów opracowujących PZO przewiduje określenie strategii hydrologicznej oraz wskazań zarządzania gospodarką wodną w Dolinie. W odpowiedzi koordynator PZO stwierdziła, że uwarunkowania gospodarki wodnej i wskazania dotyczące ochrony siedlisk i gatunków uwzględnią tą problematykę wyłącznie w zakresie ich wymagań.
- **Dr inż. Ewa Krasicka-Korczyńska** (ekspert) w odpowiedzi na pytania dotyczące możliwości wykorzystania ratraków stwierdziła, że w wypadku omawianego terenu ważna jest skala i powierzchnia koszenia. Siedliska podmokłe często w znacznym stopniu ograniczają wjazd ciągników.
- **Przedstawiciel społeczności lokalnej** zadał pytanie: czy można zalesić grunty w obszarze Natura 2000? Przedstawiciel RDOŚ w Białymstoku odpowiedział, że w planie zadań ochronnych powinno znaleźć się odniesienie do tej kwestii. Zespół opracowujący PZO powinien rozważyć, czy będzie zakaz zalesiania gruntów oraz należy wskazać lokalizację gruntów, których ten zakaz może dotyczyć.
- **Dr inż. Janusz Czerepko** (ekspert) zwrócił uwagę, że wśród właścicieli gruntów w Dolinie Narwi może powstać dylemat polegający na tym: czy

korzystać z programu rolno-środowiskowego i uzyskać dopłaty, czy też grunt zalesić (z uwzględnieniem oddziaływania na przedmiot ochrony danego obszaru Natura 2000) i otrzymać znacznie niższe środki finansowe.

- **Dr inż. Ewa Krasicka-Korczyńska** (ekspert) podsumowała kwestię relacji PZO i programu rolno-środowiskowe, że o skutecznej ochronie decydować może dostępna pula środków finansowych. Gdy w PZO w ramach zaleceń przewidywany będzie wypas łąk, pozyskanie środków np. na zakup stada owiec stanowić może barierę nie do pokonania dla indywidualnego właściciela gruntu. Ważne jest więc zagwarantowanie dla zachowania stanu przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000 dotacji, o które ubiegać będą się właściciele gruntów.
- Reasumując **koordynator PZO** podkreśliła, że kolejnym etapem PZO będzie określenie zaleceń ochrony, których przestrzeganie zagwarantuje przetrwanie cennych gatunków oraz siedlisk.

M. Falenczuk - Jędrzejczyk